

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 216.—Dissapte 1.er d'Octubre de 1904

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volèm Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organisació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volèm ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Lo Pi de l'Unió

Lo pi és lo nostre arbre nacional. Lo mateix lo trovaréu en los arenals comellars de la nostra serena marítima, que en las esquerpas serralladas que arrencan dels Pirineus; lo mateix en las terras axutades que no veuen més aigua que la que cau del cel, que en las fressejadas a l'ombra per las remors dels rius y torrents; lo mateix al mitj d'un erm que d'un jardí, en la plassa d'un poble ben humit que en lo cor de la ciutat de Barcelona.

Lo pi sembla representar més que cap altre arbre, lo caràcter de la nostra rassa. Aspre, sever, enemich de flors inútils però sempre disposat a donar a tothom una ombra fresca y generosa y una alenada vigorosa y sana que enforteix y encovalenta. Habitador de contras temerarias y las ma luras, sembla que travalla sens descans suant la rehinada regalim per sa soca no tant per donar més sabó a son pobre fruit com per escampar la vida als nius autells que axopluga en sa branca y fins a las nieradas d'insectes que potser després se convertirán en seus enemichs.

seny y aimadora de sa patria pera contraposar a tanta mentida y tanta farsa una doctrina ampla y redemptora que pugua treure als esgarriats dels mals viarans en que han caigut.

Y convé sobre tot més que may que la gent de fóra de Catalunya, de vant de la desfeta d'un Estat que se'n va, veja que entre nosaltres hi ha ferma voluntat de resistir la tempesta y aqueixa fermesa está en l'unió perquè sense ella seguiríam la sort dels que cauran. Tinga enhorabona cada un dels matisos y variants del Catalanisme, sa branca especial y fins sa soca propia, que això encara hi donará més ufanor y major bellesa, però que l'arbre, que l'ànima de tots ells sia una sola y sempre la mateixa.

Si l'aplech de Campllonch fós lo segell encaminat a afirmar aqueixa germanor de tots los catalanistas, son recort seria un dels que més durarian en la memoria de tothom.

Que l'ombra benefactora del Pi de las tres brancas, lo Pi de l'Unió, inspire tan sanitosos afectes a tots los bons catalans, com a viva representació que avuy ha de ser de l'arbre de la patria!

J. FRANQUESA y GOMIS.
(De La Renaixensa.)

L'ensenyansa oficial

IXC^o DARRER

Cosa digna d'estudi y completa ment desballestada són los exámens. S'hi troba en ells tota una gama desde l'aprobació de curs com per art de bruixeria fins a la més rabiosa exigencia de coneixements. ¡Quants y quants haurán vist los dos extrems! ¡Quants, potser, los haurán patit!

Tots los esforços econòmichs d'una familia, tot l'entusiasme relatiu d'un alumne, totas las ilusions, molts cops justissimas, d'aqueix, desbaratadas per un moment de mal humor d'un catedràtich, per un equivocac y criminal concepte de rigorisme que fa suposar que ab un reprobar sistemàtich s'acredita'l nom del professor sabi. Hem presenciat, en centenars d'alumnes, lo deliberat, al mateix temps inmotivac afany de ferlos perdre curs usant de tota classe de procediments, ab una sanch freda y refinament de crueltat que esborronava, y sense veure lo que's feya indispensable pera que tanta vergonya acabés, sense veure una enèrgica y general protesta per tanta arbitrariedad.

Es precisament en los exámens ahont hi ha las equivocacions més garrafals, ahont (ja ho hem dit altres vegadas) ab una curiosa y desesperant uniformitat, se jutja la suficiencia dels alumnes equivocadament. Abans del nou plan, això dels exámens, era reglamentat de tal manera, que per rarsa, per sort, se feya una calificació encertada; no podia ésser d'altre modo. Mirin, si no: hem assistit a cursos ab més de 400 alumnes oficials; no hi havia medi de formar-se càrrech del valer y aplicació de cada un, donchs suposant que fós la classe diària (que a vegadas era alterna); que durés hora y mitja que casi may hi arribava, dedicant més de la meitat del temps a l'explicació del catedràtich, ne quedava poquíssim hàbil per preguntar ab l'extensió deguda, resultant d'això que, a fi de curs hi havia alumne a qui sols se havia preguntat una o duas vegadas y al qui més quatre o cinch), y la suficiencia s'havia d'averiguar a l'examen. Si aqueix s'hagués fet sense limitació de temps y sense'l sorteig de punts, potser s'hauria arribat més o menys a una aproximació, suposant l'imparcialitat dels examinadors; però és lo cas que en exámens com los que referim no's disposava més que de jéu minuts medits ab un rellotge d'arena que pera escarni de

tota serietat hi havia demunt la taula y a la vista de tothom. Com se comprèn, això impossibilitava'l llumient del que anava a cercar una bona nota y era l'esperansa del mal estudiant, donchs no permetent lo temps de que's disposava extindres y demostrar lo propi valer, lo catedràtich acudia a un procediment de resultats extraordinariament... dolents, subjectant a l'alumne a una sèrie de preguntes de las que'n volia resposta categòrica y prompte, referents al punt que en sortí li havia tocat, que eran la salvació, si las encertavan, dels alumnes dolents, y la perdicció dels bons que sempre's resistian a que se'ls portés ab caminadors per ahont podían anar ab seguretat. Aprobacions, reprobacions y notas eran la desesperació de tots. S'arribá al cas de que no tenia seguretat ningú. Alumne sortia de casa seva a examinarse per probar fortuna, convèntus de la seva ignorancia, tornant ab un notable o sobresaliente, y altre hi anava animós, segur y satisfet de son treball y un suspensó era lo que tot son esforços mereixia als ulls dels seus calificadors. No parlem, en cursos semblants, de lo que ls passava als alumnes lliures dat lo rigorisme salvatge ab que se'ls tracta generalment: ja's pot calcular.

Y, naturalment, com que lo que predominava era'l rigor extremat, las hecatombes eran tremendas: hi havia un promedi al curs a que's referim s'aprobava d'un 15 a 20 per cent dels alumnes oficials y d'un 8 a 10 per cent de lliures.

Això diuen que ha cambiat, però quin cambi! Hi és aqueix de fa quatre o cinch anys tot lo més, y consisteix en una verdadera anarquia. Hi ha catedràtich que no examina, fa las notas a fi de curs y comptant solzament ab lo comportament de cada deixeble, sempre que aqueix s'hi conformi. N'hi ha que sense formar tribunal, sense reunir-se ab altres dos companys, examina y califica al seu gust, ¡no hi ha que dir los prejudicis, y l'humor del que emplea aqueix sistema lo que deuen pesar en la calificació! N'hi ha que forman tribunal y examinan tal com abans sense importarlos res lo disposit modernament. Alguns preguntan per sort, això és, ab urna y bolas, altres preguntan lo que volen; quin allarga l'examen tant com l'alumne mereix, quin limita'l temps. En fi, perquè no acabaríam may, un desgall may vist ni somniat. A tot això l'alumne lliure és perseguit més que may, té examen escrit y oral y s'extrema ab ell tot, y quant no hi ha més a fer, se remata ab lo ridicol, apart de que alguns són examinats per lo mateix sistema que ls oficials. Tan grós és tot això, que no compremem com hi ha encara qui estudií una carrera aquí, perquè totas las penas de l'inferrn las passá'l pobret que s'atreveix ab tan gran heroicitat, acabant ¡si acaba! per aborrir l'estudi que tantas amarguras li ha portat y anant després a reunir-se ab tot lo núvol, que ja comensa a ofegar l'Estat, de titols acadèmichs que sostenen aquesta vida miserable propia d'un país en que l'instrucció y l'educació són comodament despreciadas pels que (y són la majoria) veuen en cada home de carrera un gandul, un sér que no produeix, un parásit a qui hi ha que sostenir, però a qui seria mellor exterminar.

Bé és veritat que en lo transcurs de la carrera, los catedràtichs y alumnes se van coneixent, degut principalment a que las barrancadas de suspensos reduxeixen lo número dels segons, y a que poch, com és natural, se coneixen mellor que molts, però és que encara hi ha més rarsas y entre aquestas una de molt curiosa.

Las notas, las calificacions se plantan lo primer o segon any y's recullen després. Fins a cert punt això no seria d'estranyar, perquè és natural, o per lo menys ho sembla, que un

bon alumne de primer o segon any ho serà's successius, però és que'l que no obté bonas notas al principi, sigui voluntaria o involuntariament, per més que treballi ja se'n pot despedir per lo restant de la carrera, ja pot ser bon estudiant, ja pot donarne probas, ja pot ser un sabi, pera ell s'han tancat totas las portas, *aprobado* y res més que *aprobado*.

.....

Sembla que hi ha motiu suficient, més que suficient, pera demanar, exigir, com de dret y justicia correspon, que acabi tot lo desgall de lo anomenat *ensenyansa* a l'Estat espanyol. Sembla que ls aimants del saber haurían d'empendre una decidida campanya pera desterrar lo defecuosissim de nostra burda *ensenyansa*. Sembla que la *regeneració* deuria de comensar per aquí. Bé ho sembla, però no's veu que's vulgui fer.

Los titols acadèmichs espanyols están despreciats aquí y a l'extranger; aquí's moren de fam, no tenen la deferencia a que són acreedors, se'ls calumnia de mil maneres. L'Estat se'n apropia per abandonar lo sagrat deber de la cultura nostra, trayentne lo such que pot, transformant lo que tindria que ésser (y és a totas las nacions del món) una honrosa carga pera'l presupost en una font d'ingresos.

Nosaltres, desitjosos d'una autonomia política que ns retornés a nostre antich y gloriós passat, no tenim que dir que l'única salvació de l'ensenyansa la veiem en ferla nostra, ben practica, ben catalana, ben progressiva; desitjosos de posarnos al nivell de las nacions avensadas, resuscitant nostre passat y enmollant lo a las necessitats modernas, demanem que si tant confia l'Estat espanyol dels avergonyidors beneficis de l'ensenyansa, y ja que avuy *domina*, y de grat no's vol donar l'autonomia universitaria, que l'arrendi, que de aquí uns quants anys, poch, d'això ja'n parlarém, que ho fassi ara pagant, que més tart ¡qui sab Mare de Déu! potser no hi será a temps.

CARBONELL DE ROTALDE.

TERTULIA CLÁSSICA

—¡Basta!

Quan lo pobre senyor Arcís, havent penjat lo puntero y desentumit las mans, mitj adormidas de repartir carxots y empentas, acabava de pronunciar l'adverbi sacramental, y's feya amunt—estirantse per centèsima vegada la trinxa,—las ditxosas calsas, que sempre li relliscavan..., ja la Plassa del Pallol semblava'l mercat de Calaf.

La quietut monástica d'aquell lloch, ahont lo sol s'entretenia—tot sol,—en escalfudar las fatxadas, en xuclare'l tint vert de las persianas del convent, y en fer ressaltar, pels *amateurs*, los contrastes de sombra y llum del *Forum* romà..., sofria cada mitj dia y cada cap al tart aquella interrupció brusca, salvatge, de crits, de correddissas, de tacóns de «bòlit», de caball-salt, de cops de llibre...

Lo que toca a tot lo demés del dia, no la torbavan, aquella quietut, sinó'l piu de las orenetas, la salmodia de las *Beatas*, algún piano del veinat fent escalas incipients... y l'enfadosa cantarella de la «nombra», surtint per las retxas altas de l'estodi: aquell inacabable «dos por dos, quatro... dos por tres, seis»...

La gresca de la tarde solia durar com un quart, més que menys: després, lo Portal del Roser se xuclava la torrentada, y'l Camp de Mars oferia a l'activitat, tantas horas reprimida, dels brivalls, espay ample pera correr, posicions estratègiques excepcionals pera fer pedradas, y regalat passatemp y objectiu pera badar en l'exercisi dels *quintos* o en l'instrucció dels cornetas.

Aquella, de tarde, mitja dotzena d'entre lo més *pigre* de l'aula,—lo tremendo Ton de la Sula inclusiu,—tornavan d'aitals diversions y entravan altre cop pel porta!, llestos y decidits: evidentment ne portavan alguna de cap.

La bossa de cuero a l'esquena, la gorra al clatell, tacadas de tinta brusa y mans, y las sabatas y las genolleras fentse la competencia en *sels* y altres desperfectes, l'escullida tropa baixava pel carrer de Caballers, seria y marcial, ab la *compostura* tant recomenada pel mestre.

Solitari y fosch, l'aristocràtich carrer dormia ja abans d'hora: l'atacador de Casa Montoliu plegava, y las tenebras del vestibul monumental comensavan a aclararse pel respallador migrat del fanal fronter, que era lo que en aquell moment s'encenia.

A la cantonada del carrer Major, desde la seva botiga a la Normal, lo Doctor Sègul estirava las camias, passejant per l'acera, deu passas amunt y deu avall, sa figureta escarransida, l'hongo fort, ja tou allavoras de la pols y ls anys, las ulleras de plata, la casaquilla de color d'ala de mosca, orfe de botons y clapada de llantias, y ls pantalons, bonyeguts dels genolls y ab los baixos serrellosos y desfiligarsats.

—Bona nit tingui, senyor Sègul... —va fer, passant, lo primer de la rengla.

—Bona nit, senyor Sègul... se coneixel, l'apotecari.

—Bona nit tingui, senyor Sègul... —digué'l segon, saludant ab iguals modos.

—Adéu maco! Quins xiquets més ben criats.

—Bona nit tin... — Y aixis tots cinch.

—Vaja, vaja! Sisquera'l senyor Arcís los sab fer apendre urbanitat... Aixis m'agr... da... Siguéu ben bons minyons...

—Bona nit tingui, senyor Sègul! —criá'l darrer, que era'l de la Sula, ab to formidable, agafant al pobre vell pel nas, y donantli, fermes, tres o quatre sotregadas.

—¡Brètol! Descarats! —va grunyar, ofegantse, lo pobre Doctor, mentres los autors de la malifeta fugian a tot riurer, y ell s'acotxava, buscant las ulleras per l'acera..., desconcertat, esmaperdut, a paupentas...

—¡Envesteixils, home! —va fer a l'últim, adonantse del Xanxes, qui, arresserat a l'aparador de l'estanch de l'altre cantonada, s'estava filosoficament encantat en las caixetas de puros de la *Vuelta de Abajo*, y xupant ell un dels de a quarto.

—Fàssils un nus a la qual *Granujas!* pillets! —digué'l municipal, bras-sejant ab indignació... mes sense moures d'alli. —*Vechi quien los au...?* —

Però al practican, —lo «figuri em-paita-criadas» —no va calguer dirli. Del tauell estant, va sentir la gresca y ls crits, y... ¡quina ocasió pera plantar la botiga!

—¡Lladres! —va fer, apretant a correr: —Al qui jo pugui agafar, ja ha begut oli!

Perseguits y perseguidor corrian com a cohets, pel carrer de la Nau, quina tranquilat burgesa no va fer més que torbar somerament aquell episodi. Las velas que tafanejavan als brancals, tot fent mitja, van canviar de conversa, comentant lo des-carro del jovent que puja...; lo fuster de ca l'Estasi va suspendre un moment lo riboteig, mirant a fóra...; y'l fanaler va encendre'l fanal de Ca Morenes ab tanta calma com si res hagués succeit.

—¡Pilleria! —murmurava encara'l Doctor Sègul, sense sapiguer acabarsho, y rascantse'l nas, que li cohia de valent.

Y com l'Hipócrates y'l Galeno de guix, d'abdós costats de l'ull, conser-vessin la seva impassibilitat de sabi, poch propicis a consolar al seu deixeble, aquest, dolentí d'esbravar son enuig contra l'ampolleta de demunt

Xocolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fabrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surtit de tolas las classes que fabrica la casa Poblet y als mateixos preus que aquí. Lo diposit está instalat en lo Colmado Pelayo, Rambla de Canaletas. 9, Barcelona.

La asociación catalana titulada «Federación agrícola catalana», que presidió un hombre tan inteligente como el Sr. Marqués de Camps y que hoy preside el Sr. Creus, se ocupa, en efecto, en la formación de sindicatos agrícolas, y una de las solicitudes que el Gobierno ha recibido por medio del Sr. Ministro de agricultura procede en efecto de Cataluña; de aquella especie de sindicatos que aspiran a crearse, y en una comunicación dirigida al Ministro, que he tenido el gusto de leer a la solici-ta dicha «Federación» por la trascendencia extraordinaria de este propósito en favor de la agricultura.

Y esto es necesario decirlo aquí, para que ese catalanismo que se quiere ver en el proyecto, se entienda que no es catalanismo local, sino un deseo que aquellas asociaciones catalanas tienen de que los sindicatos agrícolas se extiendan, no a lo que pudiera llamarse Patria chica, sino a la Patria verdadera y única que es la Patria grande. De manera que con esto mismo los catalanes dan otra prueba más de su amor a la unidad nacional y de su amor a la unidad de la Patria. Porque, es claro: si trataran de que se creasen solo sindicatos en Cataluña, estarían bien los razonamientos que pudieran hacerse; pero tratan de que los sindicatos se creen en toda España y felicitan al Gobierno por eso mismo: de modo que nada hay por lo que pudiera suponerse que era catalanista el proyecto.

Malgrat això, l'oposició's mantingué ferma; y per més que la comissió s'avingués a suprimir lo de la autonomia, y a reduir a la més mínima expressió las disposicions que havian d'afavorir la constitució dels Sindicats, encara's presentaren al projecte, aixís reformat, noves esmenes, sortint a la fi del Senat lo tal projecte, completament desfigurat, pera anar a morir en lo Congrés, que morí també poch après, ab lo cambi de situació política ocorregut allavors.

Quan se constituí l'Unión agraria española, entre las federacions «catalana-baleara», «andalusosa», «extremenya» y «canaria», «castellana vella», «castellana nova» y «valenciana-alicantina», o «de Llevant», la «Lliga de productores» de Vilanova y Geltrú y sa encontrada, recom.ná encarescudament al digne president elegit, l'infatigable Sr. Comte de Torres-Cabrera, que no deixés d'aprofitar la influencia que sa representació no podia menys d'atribuirli, pera abordar novament lo problema dels sindicats agrícolos, y obtenir pera ell una solució lo més favorable possible.

Y en això s'estava, quan entre'ls projectes de reformas socials acordats proposar al govern per l'Institut que porta'l nom d'ellas, aparegué lo redactat per l'ex-ministre En Segimon Moret, molt semblant al fracassat presentat pel Sr. Ministre Villanueva.

Y pera que nostres llegidors pugan fer la comparansa entre aquests dos projectes, en una tercera carta, «Deo volente», los transcriuré abdo's; si no trobas, ver amich, o no troban los llegidors de LO CAMP, que: «basta de matemáticas»; lo que, ab tota franquesa, podrías en tal cas servirte notificar a ton bon amich.

THEODOR CREUS Y COROMINAS.
Vilanova y Geltrú 17 Septèmbre de 1904.

NOVAS

Lo Diario de Tarragona, que tan fàcilment rellisca en la pendent de la calumnia y l'injúria, seguint la tradició de lleuger que tant y tant l'acredita, publica'l dimars passat lo següent solt:

«Al órgano catalanista La Tralla debemos manifestarle que jamás el Diario ha tratado de atacar ni molestar a la benquerida masa coral que compone el Orfeó Catalá.

Hicimos el comentario aludido y que copia el colega por la circunstancia de que cuando nos visitó esta aplaudidísima masa coral, se cometieron algunos errores, entre otros que no recordamos, el del farmacéutico Sr. Casas y el reloj al industrial Sr. Ginesta. Jamás ha pasado por nuestra imaginación el suponer que los errores pertenecieran al Orfeó Catalá, sino a que algunos amigos de lo ageno,

de Barcelona, aprovechando la visita del Orfeó, se trasladaron a esta ciudad, dejando amargos recuerdos de su presencia.

Esperamos que La Tralla se dará por satisfecha ante nuestra franca y clara explicación.»

Nos equivocarem, donchs, al dir que no rectificaria y no sols ha fet això'l decano, sino que l'últim número de nostre estimat confrare La Tralla dona compte en los següents termes d'una carta rebuda del director del Diario de Tarragona:

Hem rebut una atenta carta del Director del Diario de Tarragona en la que ns parla d'una serie de cosas que no desconeixem, pero que no proban, ni rectifican per res los conceptes injuriosos dirigits pel Diario als honrats coristas de l'Orfeó Catalá.

Mentres y tant no surti una rectificació en lo mateix Diario, fent constar l'alcans de las sevas intencionadas indirectas, quedem, y ab tots los respectes ho repetim, que'l Diario de Tarragona será un miserable calumniador.»

Res, l'història de sempre, molts gallardias pera calumniar sense solta y encara més mansuetut pera implorar misericordia quan se rellisca.

Si'l Diario tingués verdaeras nocions de publicació seria, de segur que s'estalviaria molts disgustos, molts ensopogadas y no gaudiria d'un descàndit tan gran, que, avuy a Tarragona ningú fa cas de lo que diu lo degá dels periòdichs locals.

Sembla que'l Gobernador ha tornat de Madrid ab un humor de mijl dimonis. Será veritat, com se diu per aquí, que'l Ministre del ram, en lloch de premiari'ls seus relevantes servicios, l'ha obsequiat ab una fregada d'orellas?

Proba irrecusable del taranná que gasta'l nostre ponci, es la comunicació per ell dirigida a la Junta local de reformas socials, a causa d'haver aconsellat se permetés tenir oberts los establiments lo diumenge passat, com a día comprés en las festas de Santa Tecla.

Personas ben enteradas nos han dit que l'esmentada comunicació está escrita en tò y ab paraulas tan agraviosas y impropias, que no s'ha vist aquí una cosa igual, donchs deixa petita al seu costat l'altre comunicació que enviá ara fa poch lo mateix Sr. Maestre a l'Ajuntament.

Ahir corria per la població, sense que nosaltres ho poguessim confirmar, que la Junta local de reformas socials, al tindre esment de la desconsideració ab que la tracta'l gobernador, havia acordat dimitir en plé si no's modificavan los termes de la comunicació aludida.

Si es aixís, aplaudim sense reserves a la Junta de reformas, que ab un zel y ab un entusiasme que hauria de servir d'exemple als qui cobran de l'Estat pera desempenyar los càrrechs que'ls hi están confiats, cumpleix los seus devers, procurant sempre armonisar la duresa de la llei ab lo respecte de que son mereixedors los intereses de las classes obreras y industrials.

Es hora de que s'acabi això de tractar a honrats y dignes ciutadans y a autoritats y corporacions prestigiosas ab la duresa que s'empleava en algun temps en l'ensenyansa del pelotón de los tontos. Y qui no serveixi pera manar, qui no estigui a l'alsada del càrrech que ocupa, qui no sábiga fer cumplir la llei sense emplear parauladas de mal tò, que se'n vagi o que'ns lo treguin, que cap falta'ns fa.

S'havía dit fins ara dels gobernadors, que no tenían paraula dolenta ni obra bona. Si's continua pel camí emprés, haurém de modificar aquella opinió en lo sentit de que las paraulas y las obras dels representants de l'odiad govern central, están en un mateix nivell.

Las obras de la porta forana del claustre de nostra catedral tocan a son terme y és ben hermós l'especte que tindrà d'avuy en avant aquella part de la grandiosa basilica.

Nostra felicitació a tots quants hi han pres part. Es d'esperar que la comissió d'obras del Capitol continuarà'l camí emprés, donant aixís probas evidents d'ilustració y bon criteri.

Vicima de llarga y penosissima malaltia ha mort en aquesta ciutat lo

jove tipògraf N'Enrich Bosch y Vallès, estimat amich nostre, obrer lluidissim en son ofici y l'que a un talent poch comú juntava envejables condicions de caràcter que'l feya forsa simpàtic y apreciat de tothom qui'l tractava.

L'acte de l'enterrament que tingué lloch aquesta tarde fou una patent demostració de dol ahont hi acudí nombrosa concurrencia desitjosa de significar llur sentiment per tan irreparable pèrdua, essent també molts las coronas que dedicaren al finat llurs amichs y diferentas societats tarragoninas.

De tot cor acompnyem en la pena que afligeix a la desconsolada familia del nostre amich a la que desitjem la resignació necessaria pera suportar aital desgracia.

D. E. P.

Camisas y corbatas alta novata. Camisería de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Ja s'han acabat las festas, gracias a Déu, sense haverhi hagut que lamentar res desagradable sino és lo disgust que'ha tingut l'inclit Freixa de no poguer oficiat de pontifical.

Verament és fort lo que li ha passat. Quan ja tenia ben raspallat lo traje de jefe d'administració per lluirlo, pataplum, se li presenta son alter ego sense dirli agua vá.

La Mae é Dios, deguera dir pa sos aentros, com no s'ha quedat seco abans d'arribar! Sort que tot allò de la part de Gandesa ja ho deu haver deixat com una bassa de vinagre.

Són en gran nombre'ls deixebles matriculats a l'Atenèu en las diferentas ensenyansas que en aquella societat se donan.

Ara sí que hi creyem de bò de bò en la regeneració d'Espanya.

Es natural que aquesta no pot vindre més que per lo treball; tornantse la gent desitjosa de fer feina.

Ja feya dos diumenges que'ls rotatius de Barcelona estavan forosament parats obeint de mala gana a la nova llei del descans dominical, que's va regularisant poch a poch per medi de bandols de l'alcaldia de Madrid. Aprofitant l'ocasió de fer festas a Barcelona, El Noticiero, El Liberal y algun altre, han treballat tot lo diumenge pera fer algun ingrès extraordinari que may vé malament.

Y després dirán que som dropols! No és veritat.

Hem rebut del nostre distingit amich y colaborador D. Ferrán de Querol, un exemplar magníficament imprès de la seva darrera obra literaria «Montserrat», quinas bellas poden assaborir los nostres abonats ab la lectura del capitol «Tertulia clásica» que publicuem en lo present número.

Al remercier l'obsequi ab que'ns ha honrat lo Sr. Querol quina obra será examinada en la secció bibliogràfica del vinent número, nos plau també fer constar que si en lo terror literari aquesta producció és una joya més pels bons tarragonins, en lo que fa referencia a las arts del libre demostra lo que aquí s'ha avensat en pochos anys, donchs lo treball d'impressió és un devassall de pulcritud y bon gust que posa ben alt lo nom de l'Estampa Sugrañes.

Lo passat divendres se celebraren a l'Iglesia de la Stma. Trinitat los funerals en bé de l'ànima de D. Joaquim Gelada Corriols, distingit oficial d'aquesta Audiencia, que morí fa poch a Olot.

Lo séu apesarat fill y particular amich nostre D. Salvador Gelada y Rovira, pogué convencers del sentiment que ha causat en aquesta ciutat tan sensible pèrdua, donchs foren molts las personas que acudiren a donar testimoni de la part que prenia en son dolor, pera'l que li desitjem cristiana resignació, únich bálsam que cura semblants feridas.

Tenim molt bonas novas del nostre bon amich en Joan Bridgman, que's troba actualment a Londres, ahont ha tingut ocasió de donar a coneixer algunas de sas obras musicals. Aquestas han agradat extraordinariament als aficionats a la bona música.

Li han sigut molt celebradas una collecció de cansóns catalanas y segons se'ns diu está ara donant fi a una suite de motius de la terra, que la magnífica orquesta del grandios Music-Hall de Londres, executarà en un dels pròxims concerts.

Nostra més entusiasta felicitació al benvolgut amich que tan alt posa lo bon nom de la nostra Tarragona.

Aquest matí han marxat cap a Tremp, los delegats de l'Atenèu senyors Baradat y Ixart pera concorre al meeting que ha de tenir lloch en aquella població en favor de la construcció immediata del Noguera-Pallaresa.

Lo Sr. Ixart porta també la representació de l'Ajuntament de Tarragona.

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

Collegi de Tarragona

Fundat a l'any 1873
Martí Ardenya, 6

DIRECTOR
D. Joan Vendrell Huguet

L'edifici d'aquest collegi está instalat en un dels punts més higienichs d'aquesta ciutat, aixecat en lo centre de la població y apartat de tot bullici popular.

Las tres salas destinadas a la primera ensenyansa són suficientment grans pera'ls trenta alumnes que's destinan a cadascuna d'ellas, corresponent per alumne triple espay que'l reglamentari.

Té sala de dibuix que serveix aixís mateix pera taller de treballs manuals.

Compta ab un gimnassi, un teatre y un espayó pati pera esbarjo dels alumnes.

Material abundant y adequat als sistemas y métodos d'ensenyansa adoptats per l'establiment.

Los honoraris són:
Alumnes de grau elemental y de párvuls, 3 pessetas mensuales.
Id. de id. superior, 5 pessetas mensuales.
Pensionistas, mitj pensionistas y recomenats a preus convencionales.

Desde'l primer de Septiembre quedan obrer-tas las classes.

ESTUDI

de prácticas mercantils
baix la direcció de
D. Bartomeu Lartigau
Interventor del Banc d'Espanya a n'aquesta plassa

Preparació completa pera l'ingrés en l'esmentat Establiment.

Classes especials pera l'ensenyansa de la teneduria de libres, cálculs mercantils, correspondencia comercial, reforma de la lletra inglesa, rodona y grega.

R. St. Carles, 20, 2.ª, esquerra

Se constan las consultas relativas a l'establiment de comptabilitats especials, balances y liquidacions de comerciantes, societats, testamenterias, etc., etc.

Salvador Martí Güell

VETERINARI
Rambla de Sant Carles, 24
Telèfon 148

Academia Duarte

FUNDADA EN 1897
TARRAGONA

Desitjosos d'evitar a las familias lo greu inconvenient d'enviar a sos fills a ciutats populosas, residencia dels centres universitaris, y animats pels brillants resultats que en nostra labor venim obtenint, havem organiat la Academia en forma convenient pera que nostres alumnes puguin donar validesa acadèmica, a sos estudis, segons los convinga, en las Universitats de Barcelona, Saragossa o Valencia.

En lo pròxim, com en los cursos anteriors, quedan establertas las ensenyansas de tots los grupos de las Facultats de Dret y Filosofia y Letras.

Las classes comensaran lo día 10 del pròxim mes d'Octubre.

S'admeten internes, mitj pensionistas y externes.

Pera informes al Director
D. Francisco Duarte
advocat, Beneficiat de la Metropolitana, Palma, 2, segon.

SVENSKA LLOYD

LINIA DE VAPORS DE LLOYD SUÈCH DE GOTHENBURG
SERVEY BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAV

Lo bonich vapor suech Italia, sortirà lo día 5 de Octubre, admetent càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristianí, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demás ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germans.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors
Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo día 6 de Octubre lo vapor Cabo Trafalgar, son capitá D. Manel Ferreyro, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Servizio Italo-Spagnuolo

Linia regular de grans y ràpids vapors entre l'Espanya, Fransa, Italia Portugal, Alger y Marroch

Sortidas fixes y semanals del port de Tarragona pera Nissa, San Remo, Porto Maurizio, Oneglia y Génova.

Sortidas quinzenas y directas pera Marsella, Alger, Lisboa, Oporto, Setubal, Lagos, Fharo, Olháo, Portimao y Villarreal.

Servey directe sense trasbord pera Melilla, Tànger, Mogador, Mazagán, Casablanca y Safi.

S'admet carga pera tots los ports del món, ab coneixement directe y trasbord a Génova o Lisboa.

S'admeten també passatgers de 1.ª y 3.ª classe.

Vapors de la Companyia:
Ansonia, Helvetia, Hispania y Alemania
Pera informes: **Sra. Vda. de Terré Astó**, Rebolledo, 17.

Neurastenias

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curan radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTES LAS FARMACIAS

TALLERS
d'Arts Sumptuarias

DE
FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias.

Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la millor y més agradable

Única que conté'l 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacéutichs de Barcelona, mitjant l'análisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Marit y Codina Langlin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estímulant del desenvolupament físich, creixença d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas debils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetis, tos, catarros, tísiss, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llei y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

ACADEMIA CABRÉ
DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV
Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del mati.

Classe pera senyoretas.—De dos quars de duas a las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim ió, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.

Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, apropiats per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totes menas, que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totes las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanalis o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Ilustració Catalana

Ilustracion Artística,

Album Salon,

Ilustracion Española y

Americana

La Moda Elegante ilustrada,

Salon de la Moda

La Última Moda.

y a tota classe de Ilustracions, Periódichs y Revistas francesas, inglesas y alemanas.

FILLS DE JOSEPH TEXIDOR

ARTICLES DE

Dibuix, pintura y fotografia

del carrer REGOMIR, 3, Barcelona

han trasladat son establiment al

carrer FONTANELLA, 10

(prop la plassa Catalunya) BARCELONA

LA BATERIA

DE

JOAN ESTIL-LES

Tarragona.—39, Rambla St. Joan, 39.—Tarragona

Se serveix cervesa MORITZ y refrescos espumosos. Gran existencia de vins y licors de totes classes, oli pur d'oliva.

Preus econòmics

Se serveix a domicili

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.

Foja..... 1'50 »

Extranger..... 2'00 »

Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etc., grans lleugums, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Núñez, 16, 2.ª —TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa troba'l l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

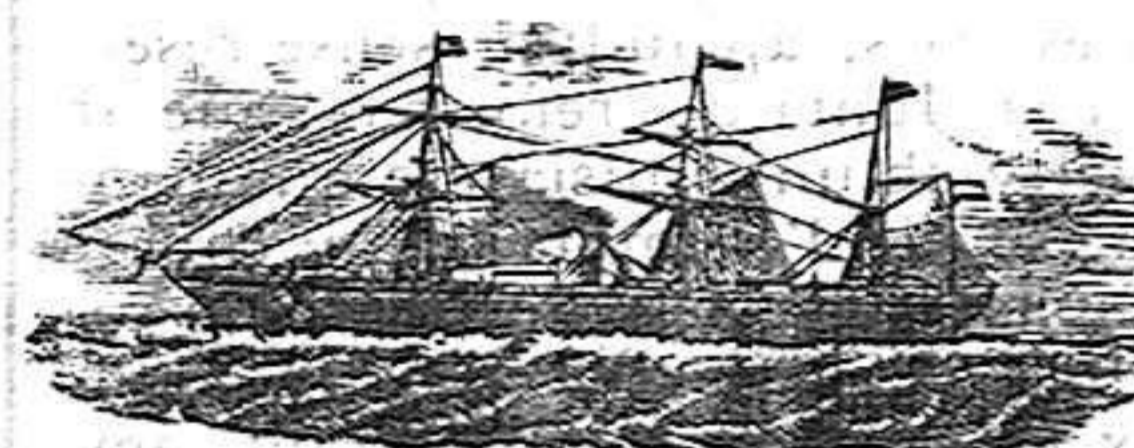
CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals

TARRAGONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 d'Octubre sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor Alfonso XIII, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 d'Octubre sortirà de Barcelona'l 28 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor Antonio Lopez, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 d'Octubre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor M. Calvo, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guayana y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 8 d'Octubre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor Isla Luzón, directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Austràlia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Octubre sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor León XIII, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 d'Octubre sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor M. L. Villaverde, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor San Francisco, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: dijluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se a son agent D. EMILI BORBÁS.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A l'engros importants descomptes. Farmacia y Laboratori de A. Serra.—Rosa A la menuda Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AIGUA NAF SERRA

INO
LLECININA
GIOTI

Lo millor reconstituent era combatre ab éxit totes las naltias nerviosas.

DE VENDA en totes las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA